

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

12. prosince 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Přípustnost – Společná pravidla pro vnitřní trh s elektřinou – Směrnice 2009/72/ES – Oblast působnosti – Článek 3 – Cíle – Zásada zákazu diskriminace – Zvláštní odvod z výnosů podniků, které jsou držiteli povolení k výkonu činnosti v regulovaných odvětvích – Odvětví elektřiny“

Ve věci C-376/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Nejvyššieho súdu Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky) ze dne 31. května 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 7. června 2018, v řízení

Slovenské elektrárne a.s.

proti

Úradu pre vybrané hospodárske subjekty, dříve Daňovému úradu pre vybrané daňové subjekty,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič a C. Lycourgos (zpravodaj), soudci,

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Slovenské elektrárne a.s. R. Prekopem, advokátem,
- za slovenskou vládu B. Ricziovou, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi R. Lindenthalem a O. Beynet, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: slovenština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES (Úř. věst. 2009, L 211, s. 55).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Slovenské elektrárne a.s. a Úradom pre vybrané hospodárske subjekty, dříve Daňovým úradom pre vybrané daňové subjekty (úrad pro určité hospodářské subjekty, Slovensko, dále jen „daňový orgán“), jehož předmětem je legalita vnitrostátní daňové právní úpravy zavádějící zvláštní odvod z výnosů společností, které mají povolení k výkonu činnosti v regulovaných odvětvích, jako je odvětví dodávek elektřiny (dále jen „regulované subjekty“).

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 1, 3 až 5 a 7 odůvodnění směrnice 2009/72 uvádějí:
 - „(1) Účelem vnitřního trhu s elektřinou, který je [v Unii] postupně zaváděn od roku 1999, je poskytnout skutečnou možnost výběru všem spotřebitelům v Evropské unii, ať již občanům nebo podnikům, dále nové obchodní příležitosti a intenzivnější přeshraniční obchod, aby se dosáhlo větší efektivity, konkurenceschopných cen a vyšších standardů služeb a aby se přispělo k bezpečnosti dodávek a k udržitelnosti.
 - [...]
 - (3) Svobody, které občanům Unie zaručuje Smlouva – mimo jiné volný pohyb zboží, svobodu usazování a volný pohyb služeb – lze užívat jedině na zcela otevřeném trhu, který umožňuje spotřebitelům vybírat si své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.
 - (4) [...] V žádném členském státě doposud neexistuje zejména nediskriminační přístup k síti ani stejně účinná úroveň regulačního dohledu.
 - (5) Bezpečné dodávky elektřiny jsou zásadní pro rozvoj evropské společnosti, pro provádění udržitelné politiky v oblasti změny klimatu a pro posílení konkurenceschopnosti na vnitřním trhu. [...]
 - [...]
 - (7) Sdělení Komise [Evropské Radě a Evropskému parlamentu (COM[2007] 1 final)] ze dne 10. ledna 2007 s názvem ‚Energetická politika pro Evropu‘ zdůraznilo význam dotvoření vnitřního trhu s elektřinou a vytvoření rovných podmínek pro všechny elektroenergetické podniky se sídlem [v Unii]. [...]
- 4 Článek 1 této směrnice, který upravuje „Předmět a oblast působnosti“, zní takto:

„Tato směrnice stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos, distribuci a dodávky elektřiny a také opatření na ochranu spotřebitele s cílem zlepšit a integrovat konkurenceschopné trhy s elektřinou [v Unii]. Stanoví pravidla týkající se organizace a fungování elektroenergetiky, otevřeného přístupu na trh, kritérií a postupů pro výběrová řízení a udělování povolení, jakož i pravidla pro provozování soustav. Zároveň stanoví povinnosti univerzální služby a práva spotřebitelů elektřiny a upřesňuje požadavky související s hospodářskou soutěží.“

5 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Povinnosti veřejné služby a ochrana zákazníka“, stanoví:

„1. Členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity, a aniž je dotčen odstavec 2, aby elektroenergetické podniky byly provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.

2. S plným ohledem na související ustanovení Smlouvy, zejména na její článek 86, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v elektroenergetice povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně zabezpečení dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek, jakož i ochrany životního prostředí, včetně energetické účinnosti, energie z obnovitelných zdrojů a ochrany klimatu. Tyto povinnosti musí být jasně vymezené, transparentní, nediskriminační a ověřitelné a musí zaručovat rovnost přístupu pro elektroenergetické podniky [Unie] k spotřebitelům v jednotlivých členských státech. [...]

3. Členské státy zajistí, aby alespoň všichni zákazníci v domácnostech, a pokud to členské státy uznají za vhodné, i malé podniky [...], mohli využívat univerzální služby, což znamená mít na jejich území právo na dodávky elektřiny ve stanovené kvalitě za přiměřené, jednoduše a jasně srovnatelné, transparentní a nediskriminační ceny. Aby zabezpečily poskytování univerzální služby, mohou členské státy určit dodavatele poslední instance. [...]

[...]

10. Členské státy přijmou opatření na dosažení cílů sociální a hospodářské soudržnosti a ochrany životního prostředí, která, je-li to vhodné, zahrnují opatření na řízení energetické účinnosti/řízení poptávky a prostředky pro boj proti klimatickým změnám a bezpečnosti dodávek. K takovým opatřením může patřit zejména poskytování přiměřených hospodářských pobídek, s využitím, tam kde je to vhodné, všech stávajících vnitrostátních nástrojů a nástrojů [Unie], na údržbu a výstavbu potřebné infrastruktury sítí, včetně kapacit propojení.

[...]“

Slovenské právo

6 Zákon č. 235/2012 Z.z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 235/2012 o zvláštním odvode z podnikání v regulovaných odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění použitelném na spor v původním řízení) ze dne 26. července 2012 (částka 60/2012 Z.z., dále jen „zákon č. 235/2012“), zavádí zvláštní odvod z výnosů některých subjektů působících v regulovaných odvětvích, jako je odvětví elektřiny (dále jen „zvláštní odvod“).

7 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že v souladu s důvodovou zprávou k návrhu tohoto zákona je jeho cílem „spravedlivěji rozdělit břemeno nákladů hospodářské krize, ale také efektivním způsobem mobilizovat zdroje za účelem zvýšení tempa hospodářského růstu, a tedy zlepšení základny pro výběr příjmů veřejných financí“.

8 Ustanovení § 3 odst. 1, 3 a 4 uvedeného zákona zní:

„1. Regulovanou osobou je osoba nebo organizační složka zahraniční osoby, která

a) má oprávnění k výkonu činnosti v oblasti

(1) energetiky na základě povolení vydaného Úřadem pro reguláciu sieťových odvetví [(Úřad pro regulaci síťových odvětví, Slovensko)] podle zvláštního předpisu, [...]

[...]

(11) uvedené v prvním až desátém bodě na základě povolení vydaného v jiném členském státě Evropské unie [nebo] státě, který je stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, a

b) předpokládá, že její výnosy z činnosti v oblasti podle písmene a) za účetní období, ve kterém získala povolení k výkonu činnosti podle písmene a), dosáhnou alespoň 50 % celkových výnosů tohoto účetního období.

[...]

3. Osoba nebo organizační složka zahraniční osoby, která má povolení k výkonu činnosti podle odst. 1 písm. a), je regulovanou osobou za všechna odvodová období v účetním období, ve kterém její výnosy z činnosti v oblasti podle odst. 1 písm. a) dosáhnou alespoň 50 % celkových výnosů tohoto účetního období, a to i pokud nepředpokládala, že její výnosy z činnosti v oblasti podle odst. 1 písm. a) za toto účetní období dosáhnou alespoň 50 % celkových výnosů tohoto účetního období nebo jestliže výnosy z činnosti podle odst. 1 písm. a) za účetní období podle § 13 odst. 1 nedosáhly alespoň 50 % celkových výnosů tohoto účetního období; tuto skutečnost je regulovaná osoba povinná oznámit správci odvodu nejpozději ve lhůtě pro podání daňového přiznání k dani z příjmů.

4. Pokud se osoba nebo organizační složka zahraniční osoby stala regulovanou osobou, nepřestane být regulovanou osobou, ani pokud její výnosy z činnosti v oblasti podle odst. 1 písm. a) za účetní období, ve kterém má povolení k výkonu činnosti podle odst. 1 písm. a), nedosáhnou 50 % celkových výnosů tohoto účetního období.“

9 V § 12 odst. 6 téhož zákona se stanoví:

„Zaplacení odvodu nesmí být důvodem ke zvýšení regulované ceny stanovené podle zvláštního předpisu [...] a zaplacený odvod se nepovažuje za oprávněný náklad, který lze započítat do regulované ceny.“

10 Podle § 13 odst. 1 zákona č. 235/2012 platí, že:

„Osoba nebo organizační složka zahraniční osoby, která má k 1. září 2012 povolení k výkonu činnosti uvedené v § 3 odst. 1 písm. a) a jejíž poměr výnosů z činnosti v oblasti podle § 3 odst. 1 písm. a) za účetní období před účinností tohoto zákona dosáhl alespoň 50 % celkových výnosů tohoto účetního období, se považuje za regulovanou osobu podle tohoto zákona. Takové regulované osobě vzniká povinnost platit odvod, počínaje odvodovým obdobím, kterým je září 2012, pokud její výsledek hospodaření před účinností tohoto zákona dosáhl alespoň částku základu odvodu podle § 4 odst. 2. Za účetní období podle předchozích vět se považuje účetní období bezprostředně předcházející účinnosti tohoto zákona, za které vznikla povinnost sestavit řádnou účetní závěrku a předložit ji spolu s daňovým přiznáním [...] ve lhůtě, která uplynula před účinností tohoto zákona.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

11 Společnost Slovenské elektrárne je slovenský regulovaný subjekt, který dodává elektřinu a za tímto účelem má povolení vydané úřadem pro regulaci síťových odvětví (dále jen „povolení“).

12 Podle zákona č. 235/2012 vydal daňový orgán výměr na nedoplatek ve výši 11 298 797, 52 eura z titulu povinných odvodů, včetně zvláštního odvodu, které měla tato společnost zaplatit za zdaňovací období roku 2015.

- 13 Společnost Slovenské elektrárne napadla tento výměr u Krajského soudu v Bratislavě (Krajský soud v Bratislavě, Slovensko) mimo jiné z důvodu, že vnitrostátní právní úprava, na jejímž základě byl tento výměr vydán, není v souladu s unijním právem. Daňový orgán v reakci na to zejména uvedl, že z důvodové zprávy k návrhu zákona č. 235/2012 vyplývá, že cílem tohoto zákona je zajistit spravedlivější a efektivnější rozdělení břemene vlivů hospodářské krize, snížit nárůst schodku veřejných financí tak, aby se snížil pod hranici 3 % hrubého domácího produktu, a zapojit podniky působící v odvětví regulované činnosti do zlepšování stavu veřejných financí.
- 14 Rozsudkem ze dne 9. února 2017 Krajský soud v Bratislavě (Krajský soud v Bratislavě) zrušil tento výměr zejména z toho důvodu, že daňový orgán nezohlednil právně dostačujícím způsobem námitku společnosti Slovenské elektrárne vycházející z nesouladu vnitrostátní právní úpravy s unijním právem.
- 15 Předkládající soud, kterým je Nejvyšší soud Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky), u kterého je proti uvedenému rozsudku podán kasační opravný prostředek, si klade otázku ohledně slučitelnosti zvláštního odvodu se směrnicí 2009/72.
- 16 V tomto ohledu z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a z písemných vyjádření předložených Soudnímu dvoru vyplývá, že tento odvod se vztahuje na regulované subjekty, jako jsou zejména dodavatelé elektřiny s povolením, kteří z regulované činnosti, již vykonávají, dosahují nebo očekávají, že budou dosahovat, alespoň 50 % svých celkových výnosů. Mezi regulované subjekty patří jak subjekty, jež jsou slovenskými daňovými rezidenty (dále jen „tuzemské regulované subjekty“), tak regulované subjekty, jež jsou zahraničními daňovými rezidenty (dále jen „regulované zahraniční subjekty“), přičemž tato druhá kategorie zahrnuje regulované subjekty usazené v zahraničí, kterým bylo uděleno povolení na základě povolení k výkonu činnosti uděleného těmto subjektům v jejich státě původu (tzv. „pasportizace“ povolení). Zatímco subjekty z první kategorie podléhají zvláštnímu odvodu z výnosů dosažených ze své činnosti jak na Slovensku, tak v zahraničí, subjekty z druhé kategorie podléhají tomuto odvodu pouze v případě výnosů dosažených z jejich činnosti v tomto členském státě. Všechny regulované subjekty však podléhají zvláštnímu odvodu za každé zdaňovací období pouze v případě, že jejich hospodářský výsledek za dané období činil nejméně 3 000 000 eur.
- 17 Předkládající soud se v první řadě táže, zda zvláštní odvod není v rozporu s cílem sledovaným směrnicí 2009/72 v tom smyslu, že brání rozvoji plně konkurenčního a konkurenceschopného trhu s elektřinou. Zprvce tento odvod totiž podle předkládajícího soudu ovlivňuje svobodu dotčených regulovaných subjektů stanovit plně konkurenceschopnou cenu za dodávku elektřiny na zahraničních trzích, a ovlivňuje tedy hospodářskou soutěž na těchto trzích. Zadruhé má tento odvod dopad nejen na výnosy dotčených regulovaných subjektů dosažených z regulované činnosti, pro kterou byla těmto subjektům udělena povolení, ale také na výnosy, které tyto subjekty dosahují z jiných činností. Uvedený odvod proto může odradit nově příchozí od vstupu na slovenský a zahraniční trh s dodávkou elektřiny. Zatřetí může mít zvláštní odvod dopad na konkurenceschopnost tuzemských regulovaných subjektů na zahraničních trzích, jelikož na rozdíl od zahraničních regulovaných subjektů podléhají tomuto odvodu i jejich výnosy z činností, které vykonávají na těchto trzích. Předkládající soud konečně zdůrazňuje, že jediným způsobem, jak se může regulovaný subjekt vyhnout uvedenému odvodu, je požádat o zrušení svého povolení.
- 18 Ve druhé řadě se předkládající soud táže, zda zvláštní odvod může mít za následek opatření, která mohou členské státy přijmout podle čl. 3 odst. 2, 3 a 10 směrnice 2009/72, a to i když tento odvod nepředstavuje prostředek boje proti změně klimatu nebo k zaručení bezpečnosti dodávek ani není zamýšlen k dosažení jiného cíle sledovaného touto směrnicí. Kromě toho, i když lze podle předkládajícího soudu připustit, že uvedený odvod sleduje cíl hospodářské a sociální soudržnosti, přetrvávají pochybnosti o přiměřenosti tohoto odvodu ve smyslu uvedené směrnice, protože zprvce daný odvod postihuje výnosy tuzemských regulovaných subjektů z jejich činností včetně činností v zahraničí, zadruhé se vztahuje na regulované subjekty pouze z důvodu, že jsou držiteli povolení, a zatřetí zákon č. 235/2012, kterým se zavádí tento zvláštní odvod, vylučuje možnost, aby dotýčný subjekt přenesl částku tohoto odvodu na konečného zákazníka.

- 19 Ve třetí řadě se předkládající soud zamýšlí nad otázkou slučitelnosti zákona č. 235/2012 s požadavkem transparentnosti, zásadou zákazu diskriminace a zásadou rovného přístupu pro elektroenergetické podniky v Unii k tuzemským spotřebitelům, uvedenými v článku 3 směrnice 2009/72. V tomto ohledu tento soud zdůrazňuje, že není možné ověřit, zda zvláštní odvod umožňuje splnění cíle sledovaného zákonem č. 235/2012 a zda je za tímto účelem nezbytné jeho použití bez časového omezení. Dále se uvedený soud táže, zda tento zákon neporušuje zásadu zákazu diskriminace, jelikož tuzemské regulované subjekty jsou zdaněny ve větším rozsahu než zahraniční regulované subjekty.
- 20 Za těchto podmínek se Nejvyšší soud Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být směrnice [2009/72] vykládána v tom smyslu, že jejímu cíli a zejména článku 3 odporuje, aby taková právní úprava členského státu, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která zavádí jako zvláštní opatření povinný odvod pro regulované subjekty, včetně držitelů povolení na dodávku elektřiny vydaného příslušným regulačním úřadem daného členského státu [...], určovaný v závislosti na jejich hospodářském výsledku dosaženém nejen v tuzemsku, ale i z jejich činnostech vykonávaných v zahraničí, jež
- i) ovlivňuje svobodu regulovaných subjektů nastavit plně konkurenceschopnou cenu za dodávku elektřiny na zahraničních trzích s elektřinou, a tedy také konkurenční proces na těchto trzích;
 - ii) ztěžuje regulovaným subjektům konkurenceschopnost vůči zahraničním dodavatelům provádějícím dodávky na slovenském trhu s elektřinou, pokud oba dodávají elektřinu i na určitém zahraničním trhu, protože zahraniční dodavatel nemá dodávku elektřiny v zahraničí zatíženou takovým povinným odvodem;
 - iii) odrazuje nové soutěžitele od vstupu na trh s elektřinou [na Slovensku], jakož i v zahraničí, protože takový povinný odvod by zatěžoval i jejich výnosy z neregulovaných činností, a to i tehdy, kdyby následně v určitém období sice měli povolení na dodávku elektřiny, ale jejich výnosy z dodávky elektřiny by byly nulové;
 - iv) může nutit slovenské regulované subjekty, aby požádali regulační úřad o zrušení povolení, resp. zahraniční dodavatele elektřiny, aby požádali o zrušení povolení na dodávku elektřiny vydané jejich domovským regulačním úřadem, protože zrušení povolení na dodávku elektřiny je jediným způsobem, jakým se určitá osoba může zbavit statusu regulovaného subjektu podle dotčené právní úpravy, pokud tato osoba nechce mít zatížené i výnosy ze svých jiných činností?
- 2) Musí být [směrnice 2009/72] vykládána v tom smyslu, že do množiny opatření, která tato směrnice umožňuje členskému státu přijmout, i kdyby měla jít proti cíli, který sleduje, nespadá zvláštní opatření, jako je opatření dotčené ve věci v původním řízení, spočívající v povinném odvodu pro regulované subjekty, včetně držitelů povolení na dodávku elektřiny vydaného regulačním úřadem, určeném v závislosti na jejich hospodářském výsledku, včetně hospodářského výsledku dosaženého z jejich činnostech vykonávaných v zahraničí, jelikož dotčené opatření nepředstavuje prostředek boje proti změně klimatu ani k zaručení bezpečnosti dodávek, a ani prostředek k dosažení jiného cíle sledovaného [směrnici 2009/72]?
- 3) Musí být [směrnice 2009/72] vykládána v tom smyslu, že právní úprava členského státu, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která zavádí jako zvláštní opatření povinný odvod pro regulované subjekty, včetně držitelů povolení na dodávku elektřiny vydaného regulačním úřadem, určený v závislosti na jejich hospodářském výsledku, včetně hospodářského výsledku dosaženého z jejich činnostech vykonávaných v zahraničí, nesplňuje požadavky transparentnosti ani zákazu diskriminace a rovnosti přístupu ke spotřebitelům ve smyslu článku 3 uvedené směrnice, protože zatěžuje regulovaný subjekt i dosažené výnosy (z dodávky elektřiny nebo z jiných činností) ze zahraničí, avšak v případě držitele povolení na dodávku elektřiny na základě ‚pasportizace‘ povolení vydaného v jeho domovském státě zatěžuje jen výnosy ze [Slovenska]?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 21 Slovenská vláda a Evropská komise zpochybňují přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 22 Tato vláda v podstatě tvrdí, že předkládající soud nevymezuje skutkový a právní rámec dostatečně přesně a neuvádí konkrétní důvody, které jej vedly k tomu, že má pochybnosti o výkladu unijního práva.
- 23 Kromě toho se Komise domnívá, že směrnice 2009/72 není pro zodpovězení položených otázek relevantní, a že její výklad tedy není nezbytný pro vyřešení sporu v původním řízení. V této souvislosti tento orgán poznamenává, že se zvláštní odvod týká regulovaných subjektů nejen v odvětví energetiky, ale také v jiných odvětvích. Tento odvod se proto nevztahuje na dodávky elektřiny jako takové, ale má dopad na celkový hospodářský výsledek dotyčného subjektu. Uvedený odvod navíc nepředstavuje opatření určené k regulaci činností dodavatelů elektřiny, ale má povahu obecného daňového opatření přispívajícího do státního rozpočtu.
- 24 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem ze strany Soudního dvora je možné pouze tehdy, pokud je zjevné, že požadovaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny, jakož i pro pochopení důvodů, proč má vnitrostátní soud za to, že potřebuje odpovědi na tyto otázky pro účely vyřešení sporu, který před ním probíhá (rozsudek ze dne 5. září 2019, Pohotovost, C-331/18, EU:C:2019:665, bod 36 a citovaná judikatura).
- 25 Vzhledem však k tomu, že předkládací rozhodnutí slouží jako základ pro řízení o předběžné otázce před Soudním dvorem podle článku 267 SFEU, je nezbytné, aby vnitrostátní soud v tomto rozhodnutí vysvětlil skutkový a právní rámec, do kterého spadá spor v původním řízení, a podal minimální vysvětlení k důvodům volby ustanovení unijního práva, o jejichž výklad žádá, jakož i ke vztahu, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu, který mu byl předložen. Tyto kumulativní požadavky na obsah žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou výslovně uvedeny v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2017, Milkova, C-406/15, EU:C:2017:198, body 72 a 73, jakož i citovaná judikatura).
- 26 Pokud jde zaprvé o požadavek stanovený v čl. 94 písm. a) jednacího řádu, týkající se uvedení předmětu sporu a rozhodných skutečností předkládajícím soudem, je třeba uvést, že v projednávaném případě žádost o rozhodnutí o předběžné otázce uvádí, že se spor v původním řízení týká legality daňového výměru, který společnost Slovenské elektrárne obdržela mimo jiné z důvodu, že vnitrostátní právní úprava, na jejímž základě byl tento výměr vydán, není v souladu se směrnicí 2009/72. V tomto ohledu předkládající soud poskytuje nezbytná vysvětlení, pokud jde o rozhodné skutečnosti tohoto sporu.
- 27 Zadruhé je třeba uvést, že v souladu s požadavkem stanoveným v čl. 94 písm. b) jednacího řádu předložená žádost uvádí znění vnitrostátních předpisů, jejichž použití přichází ve věci v původním řízení v úvahu, a to znění ustanovení zákona č. 235/2012.
- 28 Pokud jde zatřetí o požadavek uvedený v čl. 94 písm. c) jednacího řádu, který se týká důvodů, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu směrnice 2009/72, a vztahu, který tento soud spatřuje mezi touto směrnicí a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu

v původním řízení, je třeba konstatovat, že předkládající soud uvádí vlastní posouzení, pokud je o otázce, které si klade ohledně výkladu této směrnice, a zejména čl. 3 odst. 1 až 3 a 10 této směrnice, i pokud jde o vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a uvedenou vnitrostátní právní úpravou. Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce totiž vyplývá, že se tento soud v podstatě táže, zda zákon č. 235/2012, kterým se ukládá zvláštní odvod, dodržuje povinnosti a zásady stanovené těmito ustanoveními unijního práva.

- 29 Pokud jde konečně o různá tvrzení Komise, stačí připomenout, že pokud není zjevné, že výklad unijního ustanovení nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, námitka vycházející z nepoužitelnosti tohoto ustanovení na věc v původním řízení se netýká přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, nýbrž podstaty položených otázek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. července 2019, Kirschstein, C-393/17, EU:C:2019:563, bod 28).
- 30 Z předcházejících úvah vyplývá, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná.

K věci samé

- 31 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda musí být směrnice 2009/72, a zejména její čl. 3 odst. 1 až 3 a 10, jakož i zásada zákazu diskriminace, vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která zavádí zvláštní odvod z výnosů z činností vykonávaných jak na vnitrostátní úrovni, tak v zahraničí, a to v případě podniků působících na základě povolení vydaného orgánem veřejné moci v různých odvětvích regulované činnosti, včetně podniků, které jsou držiteli povolení k dodávce elektřiny vydaného příslušným vnitrostátním regulačním orgánem.
- 32 V tomto ohledu z bodů 3 až 5 a 7 odůvodnění směrnice 2009/72 vyplývá, že cílem této směrnice je v zásadě vytvořit otevřený a konkurenceschopný vnitřní trh s elektřinou, který umožní spotřebitelům vybírat si své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky, vytvořit na tomto trhu rovné podmínky, zajistit bezpečnost dodávek a bojovat proti změně klimatu.
- 33 V souladu s článkem 1 této směrnice tedy tato směrnice stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos, distribuci a dodávky elektřiny a také opatření na ochranu spotřebitele s cílem zlepšit a integrovat konkurenceschopné trhy s elektřinou v Unii. Uvedená směrnice upravuje organizaci a fungování odvětví elektřiny, přístup na trh, kritéria a postupy pro výběrová řízení a udělování povolení pro provozování soustav. Zároveň stanoví povinnosti univerzální služby a práva spotřebitelů elektřiny a upřesňuje požadavky související s hospodářskou soutěží.
- 34 Podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2009/72 členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity, aniž je dotčen odstavec 2, aby elektroenergetické podniky byly provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.
- 35 Kromě toho má čl. 3 odst. 2, 3 a 10 směrnice 2009/72 v zásadě upravovat povinnosti veřejné služby, univerzální službu, jakož i opatření týkající hospodářské a sociální soudržnosti a ochrany životního prostředí, které mohou členské státy uložit podnikům působícím v elektroenergetice.
- 36 Pokud jde o zásadu zákazu diskriminace, která je nedílnou součástí obecných zásad unijního práva, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že tato zásada musí být dodržována vnitrostátní právní úpravou, která spadá do oblasti působnosti unijního práva nebo jej provádí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, UNESA a další, C-80/18 až C-83/18, EU:C:2019:934, bod 47, jakož i citovaná judikatura).

- 37 V projednávaném případě je třeba s výhradou ověření, která přísluší provést předkládajícímu soudu, konstatovat, že s ohledem na informace obsažené v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a ve spisu předloženém Soudnímu dvoru, a jak uvádí slovenská vláda ve svých písemných vyjádřeních, účelem zákona č. 235/2012, který zavádí zvláštní odvod, není upravovat dodávku elektřiny, stanovit pravidla týkající se organizace a fungování trhu s elektřinou, vymezit práva spotřebitelů v této oblasti ani vyjasnit povinnosti v oblasti hospodářské soutěže.
- 38 Z informací uvedených v předkládacím rozhodnutí i v písemných vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru naopak vyplývá, že zvláštní odvod zavedený tímto zákonem má povahu obecného daňového opatření, konkrétně přímé daně z celkových výnosů podniků působících v hospodářských odvětvích, na která se tento zákon vztahuje. Podle těchto informací tento odvod totiž zaprvé sleduje v souladu s důvodovou zprávou k návrhu zákona č. 235/2012 rozpočtový cíl, jenž spočívá ve snížení nárůstu schodku veřejných financí a v boji proti hospodářské krizi, zadruhé se vztahuje na podniky působící v odvětvích regulované činnosti, a to nejen v energetickém odvětví, ale také v mnoha jiných hospodářských odvětvích, a zatřetí se nevztahuje na dodávku elektřiny jako takovou, ale zatěžuje celkový hospodářský výsledek dotyčného regulovaného subjektu.
- 39 V tomto ohledu je třeba připomenout, že vzhledem k tomu, že cílem směrnice 2009/72 je vytvoření vnitřního trhu s elektřinou, použil unijní normotvůrce řádný legislativní postup, který je stanovený v čl. 95 odst. 1 ES, pro přijetí opatření ke sblížení ustanovení právních a správních předpisů členských států při vytváření a fungování vnitřního trhu (rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, UNESA a další, C-80/18 a C-83/18, EU:C:2019:934, bod 49).
- 40 V souladu se samotným zněním čl. 95 odst. 2 ES se přitom tento čl. 95 odst. 1 na ustanovení o daních nevztahuje (rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, UNESA a další, C-80/18 až C-83/18, EU:C:2019:934, bod 50).
- 41 Z toho vyplývá, že jelikož směrnice 2009/72 nepředstavuje opatření ke sblížení daňových předpisů členských států, ustanovení této směrnice, a zejména její čl. 3 odst. 1 až 3 a 10, se na takovou vnitrostátní právní úpravu, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, jež zavádí zvláštní odvod z výnosů podniků, na které se vztahuje tato právní úprava, nepoužije (*per analogiam* viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, UNESA a další, C-80/18 až C-83/18, EU:C:2019:934, bod 51).
- 42 Vzhledem k tomu, že směrnice 2009/72 je jediným aktem unijního práva, jehož výklad požaduje předkládající soud, a ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, že by bylo na spor v původním řízení použitelné jiné unijní ustanovení, je třeba mít za to, že v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 36 tohoto rozsudku nemůže Soudní dvůr zkoumat zvláštní odvod ve světle zásady zákazu diskriminace.
- 43 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že směrnice 2009/72, a zejména čl. 3 odst. 1 až 3 a 10 této směrnice, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která zavádí zvláštní odvod z výnosů z činností prováděných doma i v zahraničí podniky, jež působí na základě povolení vydaného orgánem veřejné moci v různých odvětvích regulované činnosti, včetně podniků, které jsou držiteli povolení k dodávce elektřiny, vydaného příslušným vnitrostátním regulačním orgánem.

K nákladům řízení

- 44 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES, a zejména čl. 3 odst. 1 až 3 a 10 této směrnice, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která zavádí zvláštní odvod z výnosů z činností prováděných doma i v zahraničí podniky, jež působí na základě povolení vydaného orgánem veřejné moci v různých odvětvích regulované činnosti, včetně podniků které jsou držiteli povolení k dodávce elektřiny, vydaného příslušným vnitrostátním regulačním orgánem.

Podpisy.